

Právna úprava mimovládnych neziskových organizácií a možnosti podnikania

Druh MNO a zameranie	Zriadená podľa zákona	Zameranie	Oprávnená podnikateľ/ Neoprávnená podnikateľ	Podmienky podnikania	Podnikanie v kontexte Zákona 112/2018
Občianske združenie	č. 83/1990 Zb. v znení neskorších predpisov o združovaní občanov	Občania môžu zakladať spolky, spoločnosti, zväzy, hnutia, kluby a iné občianske združenia, ako aj odborové organizácie a združovať sa v nich. Členmi OZ môžu byť aj právnické osoby.	Podľa Zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník a podľa Zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon).	Nutné uviesť do stanov predmet podnikateľskej činnosti združenia. Zavedená prax: OZ podnikajú na základe živnostenského oprávnenia.	Združenie môže byť sociálnym podnikom, ak vykonáva hospodársku činnosť. Ako sociálny podnik socializuje 100 % zisku.
Nezisková organizácia	č. 213/1997 Z.Z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby	Poskytuje všeobecne prospešné služby za vopred určených a pre všetkých používateľov rovnakých podmienok. N.O. môže poskytovať služby len vtedy, ak spĺňa podmienky na ich poskytovanie upravené osobitnými predpismi napr. zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách. 2) Všeobecne prospešné služby sú najmä a) poskytovanie zdravotnej starostlivosti, b) poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárna starostlivosť, c) tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt, d) ochrana ľudských práv a základných slobôd, e) vzdelávanie, výchova a rozvoj telesnej kultúry, f) výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby, g) tvorba a ochrana životného prostredia a ochrana zdravia obyvateľstva, h) služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti, i) zabezpečovanie bývania, správy, údržby a obnovy bytového fondu.	Podľa Zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník a podľa zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon).	§ 30 zákona č. 213/1997 Nezisková organizácia môže podnikateľ podľa osobitných predpisov (napr. Obchodný zákonník, zákon o živnostenskom podnikaní) za podmienky, že touto činnosťou sa dosiahne účelnejšie využitie jej majetku a nebude ohrozená kvalita, rozsah a dostupnosť služieb, pre ktoré bola založená. (2) Nezisková organizácia sa nemôže zúčastňovať na podnikaní iných osôb a nemôže uzatvárať zmluvu o tichom spoločenstve. (3) Príjmy z činnosti neziskovej organizácie podliehajú daňovým povinnostiam podľa platných daňových zákonov. (4) Prostriedky neziskovej organizácie nesmú byť použité na financovanie činnosti politických strán a politických hnutí ani na prospech kandidáta na volenú funkciu. (5) Nezisková organizácia nesmie viazať poskytovanie svojich všeobecne prospešných služieb na poskytovanie darov od fyzických osôb alebo právnických osôb.	Nezisková organizácia môže byť sociálnym podnikom, ak vykonáva hospodársku činnosť. Ako sociálny podnik socializuje 100 % zisku.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

Druh MNO a zameranie	Zriadená podľa zákona	Zameranie	Oprávnená podnikateľ/ Neoprávnená podnikateľ	Podmienky podnikania	Podnikanie v kontexte Zákona 112/2018
Nadácia	č. 34/2002 Z.z. o nadáciách	Nadácia je účelové združenie majetku, ktorý slúži na podporu verejnoprospešného účelu. Verejnoprospešným účelom sa na účely tohto zákona rozumie najmä rozvoj a ochrana duchovných a kultúrnych hodnôt, realizácia a ochrana ľudských práv alebo iných humanitných cieľov, ochrana a tvorba životného prostredia, zachovanie prírodných hodnôt, ochrana zdravia, ochrana práv detí a mládeže, rozvoj vedy, vzdelania, telovýchovy a plnenie individuálne určenej humanitnej pomoci pre jednotlivca alebo skupinu osôb, ktoré sa ocitli v ohrození života alebo potrebujú naliehavú pomoc pri postihnutí živelnou pohromou	<p>§ 29 Iné použitie majetku nadácie</p> <p>(1) Nadácia nemôže podnikateľ s výnimkou prevádzkovania charitatívnej lotérie, 2a) prenechania nehnuteľností do nájmu, organizovania kultúrnych, vzdelávacích, spoločenských alebo športových akcií, ak touto činnosťou účinnejšie využije svoj majetok a táto činnosť bude v súlade s verejnoprospešným účelom nadácie. (2) Nadácia nemôže uzatvárať zmluvu o tichom spoločenstve.</p> <p>§ 30 Použitie nadačného imania</p> <p>(1) Majetok, ktorý tvorí nadačné imanie (§ 3 ods. 2), nemožno darovať, vložiť ako vklad do obchodnej spoločnosti, zaťažiť ani použiť na zabezpečenie záväzkov nadácie, ani na zabezpečenie záväzkov tretích osôb.</p>	Nadácia môže podnikateľ len vo vymedzenom predmete podnikania: prevádzkovať charitatívnu lotériu, prenechať nehnuteľnosti do nájmu, organizovať kultúrne, vzdelávacie, spoločenské alebo športové akcie, ak touto činnosťou účinnejšie využije svoj majetok a táto činnosť bude v súlade s verejnoprospešným cieľom nadácie.	Nadácia môže byť sociálnym podnikom , ak vykonáva hospodársku činnosť vo vymedzenom predmete podnikania . Ako sociálny podnik socializuje 100 % zisku.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

Druh MNO a zameranie	Zriadená podľa zákona	Zameranie	Oprávnená podnikateľ/ Neoprávnená podnikateľ	Podmienky podnikania	Podnikanie v kontexte Zákona 112/2018
Neinvestičný fond	č. 147/1997 Z.z. o neinvestičných fondoch	Fond je neziskovou právnickou osobou, ktorá združuje peňažné prostriedky určené na plnenie všeobecne prospešného účelu alebo individuálne určenej humanitnej pomoci pre jednotlivca alebo pre skupinu osôb, ktoré sa ocitli v ohrození života alebo potrebujú naliehavú pomoc pri postihnutí živelnou pohromou. (2) Podľa tohto zákona sa za všeobecne prospešný účel považuje najmä a) rozvoj a ochrana duchovných hodnôt, b) ochrana ľudských práv, c) ochrana a tvorba životného prostredia, d) zachovanie prírodných a kultúrnych hodnôt, e) ochrana a podpora zdravia a vzdelávania, f) rozvoj sociálnych služieb. (3) Fond môže vlastniť aj veci nevyhnutne potrebné na jeho správu v rozsahu, ktorý je určený v štatúte.	§ 23 Použitie prostriedkov fondu (1) Prostriedky fondu sa nesmú použiť na podnikanie a na financovanie činnosti politických strán a politických hnutí.	Neinvestičný fond nie je oprávnený podnikateľ. Vzhľadom k svojmu zameraniu je subjektom sociálnej ekonomiky, ale nemôže byť sociálnym podnikom – nespĺňa podmienky § 5 zákona č. 112/2018 Z.z.	V kontexte zákona č. 112/2018 je neinvestičný fond subjektom sociálnej ekonomiky, ale nemôže byť sociálnym podnikom.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.